

Język polski

Szkoła podstawowa

**Scenariusze lekcji
do filmu A. Holland
„Tajemniczy ogród”
(materiały powarsztatowe)**

Opracowanie pod kierunkiem
Joanny Ewy Szkop

ODN w Łomży, 2005 r.

Spis treści

1. „Tajemniczy ogród” – miejsce, gdzie spełniają się marzenia Klasa V	3
2. „Tajemniczy ogród” – film, który mówi o przemianie ludzkiego serca Klasa V	6
3. W tajemniczym ogrodzie spełniają się marzenia Klasa VI	9
4. „Tajemniczy ogród” a jego filmowa adaptacja Klasa VI	11

Temat: „Tajemniczy ogród” – miejsce, gdzie spełniają się marzenia.

Klasa V

Czas: 45 minut

Cele:

- kształcenie umiejętności formułowania wniosków dotyczących sposobów przekazywania treści w dziele literackim i filmowym,
- doskonalenie umiejętności stosowania terminów i pojęć z zakresu literatury i filmu, dostrzegania tworzywa filmu.

Wiedza i umiejętności polonistyczne:

- analiza i interpretacja filmu,
- wnioskowanie,
- formułowanie wypowiedzi na określony temat.

Umiejętności kluczowe:

- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach,
- rozwiązywanie problemów w twórczy sposób,
- planowanie, organizowanie i ocenianie własnej nauki, przyjmowanie za nią coraz większej odpowiedzialności,
- negocjacyjne rozwiązywanie problemów,
- efektywne współdziałanie w zespole i praca w grupie,
- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym,
- przygotowanie do publicznych wystąpień.

Metody:

- rozwiązywanie problemów w zespole,
- przekład intersemiotyczny,
- burza mózgów.

Pomoce dydaktyczne:

- kartki z zadaniami,
- arkusze papieru,
- kredki, flamastry,
- kolorowy papier, nożyczki, klej.

Struktura lekcji	Zadania do wykonania	Umiejętności kluczowe	Uwagi
<p>ZAAN- GAŻO- WANIE</p> <p>(5 min)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skojarzenia z wyrazami: <i>tajemniczy, ogród</i>. 2. Podział klasy na 3 grupy. 3. Przedstawienie problemu: <i>Obejrzelście film „Tajemniczy ogród”</i>. Wykonajcie dwa plakaty i opiszcie je. <ul style="list-style-type: none"> • Gr. I – Życie Mary przed odkryciem tajemniczego ogrodu i po „wejściu” do niego. • Gr. II – Życie Colina przed poznaniem tajemniczego ogrodu i po „wejściu” do niego. • Gr. III – Życie ojca Collina przed powrotem do tajemniczego ogrodu i po „wejściu” do niego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skuteczna komunikacja nauczyciel – uczeń. • Rozumienie komunikatów pisemnych. 	<p>Uczniowie zapisują pomysły na kartkach i przypinają na tablicy w formie słoneczka.</p>
<p>BADANIE</p> <p>(5 min)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Przydział zadań (wyłonienie lidera, sekretarza, sprawozdawcy). 5. Analizowanie możliwych rozwiązań problemu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planowanie i organizowanie własnej nauki. • Negocjacyjne rozwiązywanie problemów, (dyskusja, argumentacja, uzgadnianie, negocjowanie). 	
<p>PRZE- KSZTAŁ- CANIE</p> <p>(20 min)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Rozwiązywanie problemu – wykonywanie plakatów i przygotowanie wypowiedzi (odwołanie się do twórcy filmu – światła, barwy). 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązywanie problemów w twórczy sposób. • Efektywne współdziałanie w zespole i praca w grupie. 	<p>N – 1 czuwa nad przebiegiem pracy i kieruje nią.</p>

<p>PREZEN- TACJA</p> <p>(10 min)</p>	<p>7. Przedstawienie rezultatów pracy grup przez sprawozdawców.</p> <p>8. Uzasadnienie wybranego rozwiązania problemu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawne posługiwanie się językiem ojczystym – przekonujące przedstawienie stanowiska zespołu. • Przygotowanie do publicznych wystąpień – mówienie do większego audytorium. • Przyjmowanie odpowiedzialności za efekty pracy grupy. 	<p>Wywieszenie plakatów w widocznym miejscu.</p>
<p>REFLEK- SJA</p> <p>(5 min)</p>	<p>9. Analizowanie walorów lekcji, zdobytej wiedzy i doskonalonych umiejętności.</p> <p>10. Ocena pracy grypy i jej członków.</p> <p>11. Zadanie pracy domowej. Do wyboru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napisz list do kolegi, w którym zachęcisz go do obejrzenia filmu „Tajemniczy ogród”. • Rozwiń wypowiedź dotyczącą filmu „Tajemniczy ogród”, rozpoczynając się od słów: „<i>Najbardziej wzruszyło mnie...</i>” lub „<i>Utkwiło mi w pamięci...</i>”. • Opisz miejsce, w którym najchętniej spędzasz wolny czas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenianie własnej nauki, przyjmowanie za nią coraz większej odpowiedzialności. 	<p>Ustna ocena.</p>

Opracowanie:

Danuta Chmiel, Halina Leszka – Samorajczyk, Cecylia Łuniewska, Dorota Nerkowska, Elżbieta Pruszyńska, Katarzyna Ostrowska, Maria Ożarowska, Elżbieta Rogowska, Ewa Wesołowska

Temat: „Tajemniczy ogród” – film, który mówi o przemianie ludzkiego serca.

Klasa V

Czas: 90 minut

Cele:

- doskonalenie umiejętności charakteryzowania bohaterów,
- odkrywanie dosłownego i przenośnego sensu filmu,
- kształcenie umiejętności wypowiedzania się.

Umiejętności kluczowe:

- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach,
- rozwiązywanie problemów w twórczy sposób,
- planowanie, organizowanie i ocenianie własnej nauki, przyjmowanie za nią coraz większej odpowiedzialności,
- efektywne współdziałanie w zespole i praca w grupie,
- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym,
- przygotowanie do publicznych występów.

Metody:

- dyskusja,
- metaplan,
- przekład intersemiotyczny.

Pomoce dydaktyczne:

- brystol,
- mazaki.

Struktura lekcji	Zadania do wykonania	Umiejętności kluczowe	Uwagi
ZAAN-GAŻOWANIE (15 min)	1. Podanie tematu lekcji. 2. Dyskusja na temat lekcji. 3. Zorganizowanie grup.	<ul style="list-style-type: none"> Skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach. 	N – I przypomina zasady pracy w grupie.
BADANIE I PRZEKSZTAŁCANIE (50 min)	4. Analizowanie zachowania bohaterów przed przemianą i po niej. 5. Stworzenie listy cech bohaterów: Mary i Colina. 6. Rozwiązywanie problemu „ <i>Zachowanie bohaterów</i> ” metodą metaplanu: <ul style="list-style-type: none"> Jakie było zachowanie Mary/ Colina? Jakie powinno być? Dlaczego nie było takie, jakie powinno być? Wnioski. 	<ul style="list-style-type: none"> Planowanie, organizowanie i ocenianie własnej nauki, przyjmowanie za nią coraz większej odpowiedzialności. Efektywne współdziałanie w zespole i praca w grupie. Skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach. Rozwiązywanie problemów w twórczy sposób. 	Część uczniów zajmuje się postacią Mary, a druga część – postacią Colina.
PREZENTACJA (20 min)	7. Przedstawienie rezultatów pracy grup przez sprawozdawców. 8. Zebranie wniosków ze wszystkich grup i wypracowanie wspólnych rozwiązań.	<ul style="list-style-type: none"> Poprawne posługiwanie się językiem ojczystym. Przygotowanie do publicznych wystąpień. 	
REFLEKSJA (5 min)	9. Ocena lekcji– załącznik. 10. Praca domowa: <i>Narysuj Mary i Colina przed przemianą i po niej.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ocenianie własnej nauki. 	

Załącznik

Zaznacz znakiem X w skali od 1 do 10 swoją ocenę lekcji.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Opracowanie:

Alicja Daszuta

Bożena Brzuzy

Beata Szewczyk

Temat: W tajemniczym ogrodzie spełniają się marzenia.

Klasa VI

Czas: 90 minut

Cele:

- zwrócenie uwagi uczniów na związek marzeń z codziennym życiem człowieka,
- kształcenia umiejętności oceny własnych wypowiedzi,
- doskonalenie umiejętności pracy zespołowej i prezentacji własnych osiągnięć.

Metody:

- słoneczko decyzyjne,
- rozwiązywanie problemów w zespole,
- prezentacja.

Pomoce dydaktyczne:

- nagranie filmu „Tajemniczy ogród”,
- kolorowe kartoniki,
- kartki formatu A5,
- cenki,
- kartki z rysunkami (do 5. części lekcji),
- ilustracje przedstawiające piękne ogrody,
- zdjęcia, rysunki, pocztówki przedstawiające różne zakątki świata.

Przebieg lekcji

1. Nauczyciel proponuje uczniom zabawę w marzenia. Rozdaje kolorowe kartki (po dwie dla każdego), na których uczniowie zapisują swoje pragnienia, przypinają je do tablicy, dzieląc na dotyczące rzeczy materialnych i sfery duchowej. Uczniowie dokonują hierarchizacji marzeń ze sfery duchowej – przyklejają cenkę na odpowiedniej kartce. Nauczyciel podsumowuje tę część lekcji – omawia marzenia, ich rodzaje, wartościuje je. Uczniowie wyrażają swoje zdanie na temat wyników zabawy.
2. Nauczyciel odtwarza fragment filmu, w którym Colin zaczyna chodzić.

3. Uczniowie zastanawiają się nad marzeniami Mary i Colina, po czym wypełniają tabelkę:

Marzenia	
Mary	Colina
- znaleźć ciepło, szczęście w nowym miejscu,	- odzyskać zdrowie,
- odzyskać poczucie bezpieczeństwa	- znaleźć przyjaciela
-	-
-	-

4. Uczniowie opowiadają o spełnieniu się pragnień bohaterów filmu.
5. Nauczyciel dzieli uczniów na 4 grupy i rozdaje każdej grupie kartkę z rysunkiem przedstawiającym: fotel bujany, las (gęsty, mroczny), księżyc, kanapę. Zadaniem uczniów jest napisanie, czy te przedmioty pomagają w marzeniu i podanie odpowiednich argumentów. Liderzy grup prezentują wyniki pracy swego zespołu.
6. Każda grupa otrzymuje rysunek pięknego ogrodu. Zespoły zastanawiają się nad następującymi problemami:
- Czym dla bohaterów był ogród?
 - Co im dał?
 - Co oni mu dali?
7. Uczniowie rozpoczynają pracę indywidualną. Nauczyciel rozkłada zdjęcia, rysunki, pocztówki przedstawiające różne zakątki świata. Każdy z uczniów wybiera jedno zdjęcie i przygotowuje wypowiedź na temat: *O czym marzyłbyś w takim miejscu?* Po przygotowaniu uczniowie wypowiadają się na forum klasy.
8. Podsumowanie lekcji, ocena pracy grup.
9. Zadanie pracy domowej: *Na podstawie przygód Mary i Colina oraz własnych rozważań, napisz, skąd biorą się nasze marzenia i co możemy zrobić, aby spełniły się.*

Opracowanie:

Beata Kuczyńska

Artur Kuczyński

Temat: „Tajemniczy ogród” a jego filmowa adaptacja.

Klasa VI

Czas: 45 minut

Cele

Uczeń:

- poznaje podstawowe pojęcia dotyczące filmu jako tworzywa wielowarstwowego,
- poznaje specyfikę filmu,
- potrafi uwzględnić pozaliterackie wartości filmu,
- odróżnia zwroty od wyrażeń.

Umiejętności kluczowe:

- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach,
- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym
- poszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł,
- planowanie, organizowanie i ocenianie własnej pracy,
- twórcze rozwiązywanie problemów,
- efektywne współdziałanie w zespole i praca w grupie,
- przygotowanie do publicznych wystąpień.

Metody:

- rozwiązywanie problemów w zespole,
- elementy dyskusji.

Pomoce dydaktyczne:

- słowniki języka polskiego,
- plansze obrazujące tworzywo filmu,
- plakat do filmu „Tajemniczy ogród”,
- materiały do pracy w grupach.

Struktura	Zadania	Umiejętności	Uwagi
------------------	----------------	---------------------	--------------

lekcji	do wykonania	kluczowe	
ZAAN- GAŻO- WANIE (5 min)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zainteresowanie tematem. 2. Rozbudzenie motywacji do pracy. 3. Postawienie problemu. 4. Podział klasy na grupy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach. 	Nauczyciel motywuje uczniów do pracy, przedstawia zadania problemowe.
BADANIE (10 min)	<ol style="list-style-type: none"> 5. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat filmu. 6. Wprowadzenie pojęcia <i>adaptacja</i> (praca ze słownikiem języka polskiego). 7. Zapoznanie z tworzywem filmu – plansza (tworzywo filmu: obraz, słowo, muzyka, dźwięki naturalne). 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł. • Planowanie i organizowanie własnej pracy. 	N – 1 kontroluje poprawność wypowiedzi uczniów.
PRZE- KSZTAŁ- CANIE (15 min)	<ol style="list-style-type: none"> 8. Przydział zadań grupom: <ol style="list-style-type: none"> I. Wyjaśnijcie znaczenie pojęć: obraz, słowo. II. Spróbujcie określić, jaką funkcję w filmie pełni muzyka. III. Spróbujcie określić, jaką funkcję w filmie pełnią dźwięki naturalne: odgłosy przyrody – szum drzew, świergot ptaków. IV. Zadania dla wszystkich grup <ol style="list-style-type: none"> I. Podane wyrażenia i zwroty związane z filmem uporządkujcie w tabeli (zał. nr 1). II. Co polecilibyście swoim przyjaciołom – 	<ul style="list-style-type: none"> • Twórcze rozwiązywanie problemów. • Efektywne współdziałanie w zespole i praca w grupie. • Skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach. 	N – 1 przydziela zadania, czuwa nad przebiegiem pracy, w razie potrzeby doradza, pomaga.

	obejrzenie filmu czy przeczytanie książki? Zbierzcie argumenty za i przeciw.		
PREZENTACJA (10 min)	9. Przedstawienie wyników pracy grup przez sprawozdawców. 10. Uzasadnienie wybranego rozwiązania problemu (dyskusja w grupach).	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie do publicznych wystąpień. • Skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach. • Poprawne posługiwanie się językiem ojczystym. 	
REFLEKSJA (5 min)	11. Ocena pracy grupy i jej członków (zał. nr 2). 12. Wklejenie do zeszytów elementów tworzywa filmowego wraz z objaśnieniami. 13. Zadanie pracy domowej: <i>Co wybierzesz – książkę czy film? Zapisz swój głos w dyskusji.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenianie własnej pracy 	

Załącznik nr 1

Podane wyrażenia i zwroty związane z filmem uporządkujcie w tabeli:
twórca filmu, pouczający film, reżyser filmu, aktor filmowy, zainteresować się filmem, wartościowy film, ciekawy film, zagrać w filmie, adaptacja filmowa, interesujący film.

Wyrażenia	Zwroty

Załącznik nr 2

Jak oceniasz swój wkład pracy na dzisiejszej lekcji? Wstaw znak **X** w odpowiedniej kratce.

Bardzo duży	Duży	Średni	Zbyt mały

Opracowanie:

Jolanta Danowska

Bożena Gutowska

Wiesława Lemańska